

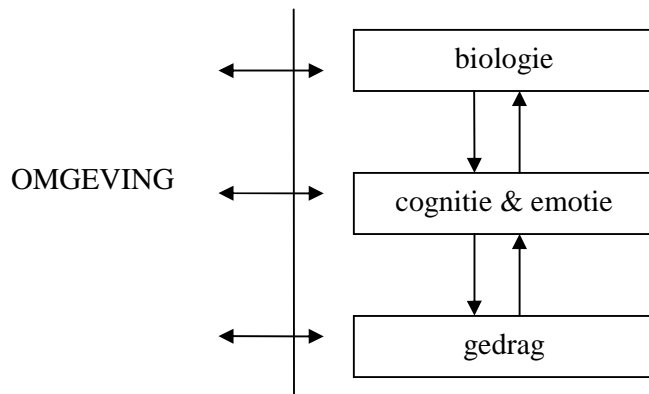
ONTWIKKELINGSSTOORNISSEN

Ontwikkelingsstoornissen

Mensen met een ontwikkelingsstoornis hebben een (vaak genetisch bepaalde) biologische of psychologische dispositie die hun ontwikkeling ernstig bedreigt. Het is echter niet eenvoudig om een direct causaal verband te bepalen tussen het onderliggende defect en de uitkomst op gedragsniveau (Morton, 2004; Rutter, 2006b). Het blijken onder meer omgevingsfactoren te zijn die in interactie met de kenmerken van het kind de individuele verschillen tussen kinderen met een zelfde organisch defect kunnen verklaren (Bronfenbrenner & Ceci, 1994; O'Brien, 2000; Luckasson et al., 2002). Dit betekent dat het orthopedagogische onderzoek naar de aard, ernst, oorzaken en aanpak van ontwikkelingsstoornissen bij kinderen zich vooral dient te richten op de veranderbare factoren in de leer- en leefomgeving van het kind. Die bieden immers de beste handvatten voor orthopedagogische behandeling en begeleiding.

Niveaus van onderzoek

Ontwikkelingsstoornissen worden op drie niveaus onderzocht: het gedragsniveau, het cognitieve en emotionele niveau en het (neuro)biologische niveau (Frith, Morton & Leslie, 1991). De omgevingsfactoren hebben daarbij invloed op elk van deze niveaus. Naar analogie van Morton (2004) ontstaat dan het volgende model:

Dit algemene model wordt door de onderzoeksgroep ontwikkelingsstoornissen gebruikt als leidraad bij de studie naar de aard, ernst, oorzaken, diagnostiek, behandeling en geschiedenis van ontwikkelingsstoornissen. Afhankelijk van het type stoornis dat wordt bestudeerd en de focus van het onderzoeksproject, wordt het accent gelegd op de cognitieve, emotionele of de gedragscomponent, die binnen de biologisch bepaalde speelruimte in onderlinge wisselwerking met de omgeving wordt bestudeerd.

Onderzoekslijnen

De onderzoeksgroep ontwikkelingsstoornissen heeft drie onderzoekslijnen:

1. onderzoek gericht op de aard, de etiologie en de historie van ontwikkelingsstoornissen;
2. onderzoek gericht op de ontwikkeling en verbetering van diagnostische instrumenten;
3. onderzoek gericht op de ontwikkeling en verbetering van begeleiding/behandeling.

Er bestaat een duidelijke samenhang tussen de drie trajecten. Bevindingen in het eerste traject vormen de leidraad voor het te ontwikkelen instrumentarium en de te bieden begeleiding- en behandelingsmethodieken. Omgekeerd kan ook onderzoek in het tweede of derde traject leiden tot aanscherping van het onderzoek in het eerste traject.